Ner 118. ROK 1845. WTOREK 27 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 4, 466	† 9, 8	4, 26	Pł. Zachodni słaby	Chmury	
26	2	3 447	+ 16, 3	4, 20	PPn. Wschodni średni	Chmurno	
	10	2, 801	+ 11, 1	4, 26	WPn. Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Wczoraj,—dosyć przyzwoicie i nawet z elegancyą ubrana panienka, pochwyconą została na grubéj kradzieży. Przemyślna ta osóbka, widać żę działała z ułożonym już naprzód planem,—to jest, że za pomocą nabytych wcześniéj wytrychów, otwierała sobie wśród jasnego dnia do mieszkań ludzi samotnych, wypatrzywszy ich wyjście z domu, — i zabierała w mantynowy fartuszek zegarki, sreberka i pieniądze!.... Kilka podobnie spełnionych poprzednio złodziejstw, — rzuciły naturalnie domysł, na tę dowcipną spekulantkę, — i mówią, że za trzecią rósczką, przyznała się do wszystkich. Rzadki ten wypadek w swoim rodzaju dowodzi, że nie tylko sam bryllantowy Paryż jest dziś stolicą szatańskiéj przebiegłości, bo oto i w skromnym naszym Krakowie pojawił się nowy geniusz i to jeszcze w płci tak cichéj i nieśmiałéj.—

Wiadomosci zagraniczne.

— *Warszawa 23 Maja.* —

Wczoraj N. Pan odwiedził w Zamku JO. Xżnę Warszawską. O 1 z południa, N. Cesarz Jmć w towarzystwie JO. Xięcia Namiestnika zwiedził cytadellę Alexandryjską; a wracając, raczył zwiedzić szpital starozakonnych; gdzie przy JW. dyrektorze głównym prezydującym w Kommissyi Rząd. Spraw Wew. i D., mieli zaszczyt okazywać Monarsze wszelkie szczegóły tego instytutu, dyrygujący nim, bankier Komisyi Rząd. Skarbu, Józef Epstejn, i brat jego Herman radca handlowy.—Wczoraj w Łazienkach gdzie było do 15,000 osób, N. Pan ukazać się raczył na balkonie na prawo pałacu, a następnie kilkokrotnie przejeżdżał w odkrytym pojeździe po aleach, laskum po tarasie wśród tłumu witających go mieszkańców. Wczoraj po trzeci raz oświetlono tak jak onegdaj wszystkie domy Warszawy.

Ukazem Cesarskim, do kapituły Cesarsko-Królewskich orderów wydanym, członkowie i urzędnicy Komissyi Sledczéj, ustanowionéj przy JO. Xciu Namiestniku Król. a mianowicie: kapitan 3 okręgu korpusu żandarmów Leuchte, sędzia Tryb. Cyw. Gub. Warszawskiéj Tański i Referent a zarazem tłumacz Komisyi, radca dworu Lewicki, mianowani zostali kawalerami orderu ś. Stanisława klassy 2.

Wczorajsza *Gazeta Policyjna* zawiera: »*Warszawski Ober-Policmajster.*—JO. Xiążę Namiestnik Królestwa, z uwagi że dymissyowani oficerowie i niższe stopnie b. wojska pols., którzy zostawali w służbie podczas rokoszu, od czasu przywrócenia porządku w kraju zachowują się przyzwoicie, i że nie okazało się, aby który z nich miał udział w szkodliwych zamiarach źle myślących osób przeciwko rządowi i ogólnéj spokojności, wydać raczył polecenie, ażeby przedsiębrane środki przez Władzę Policyjną po uśmierzeniu rokoszu co do tychże wojskowych, uchylone były. W wykonaniu powyższéj woli Jego X. Mości, dopełnianie osobistego meldunku przez oficerów i niższych stopni b. wojska pols. w biurze Warsza. Ober-Policmajstra, z dniem dzisiejszym ustaje, i ciż zwolnieni są od zachowywania formalności, jakie z powodu zostawania w wojsku podczas rewolucyi, dopełniać byli dotąd w obowiązku —Jenerał Major, *Abramowicz.* Sekr., *Kwieciński.*«

W zeszłym tygodniu przy Błoniu, w majętności Bieniewice, wieśniak pracując na polu, wyorał garnek 3 kwartowy pełniuteńki małych pieniążków miedzianych z czasów króla Jana Kazimierza.

— *Praga 9 Maja.* —

Stósownie do uchwalonego niedawno przez sejm postanowienia, wysłana została w tym tygodniu do Wiednia deputacya, w celu uroczy-

stego zaproszenia cesarza do Pragi, z powodu nastąpić mającego w sierpniu otwarcia północnéj kolei żelaznéj z Ołomońca do Pragi. Gdy stósowne wywiedzenie się musiało już poprzedzić deputacyę, mamy powód cieszenia się nadzieją widzenia tu N. Pana.

Kancellarya nadworna wydała postanowienie, aby professorów wyższych naukowych instytutów na prowincyi, których przedmioty nauki ściągają się do techniki, wezwać do Wiednia na czas trwania wystawy przemysłowéj, dla dania im sposobności tak poznania praktycznego stanu techniki w cesarstwie, jak i powzięcia dokładnéj znajomości tych gałęzi, którym na wyższym technicznym udoskonaleniu jeszcze zbywa, aby z nich późniéj przy wykładaniu nauk korzystali. Tu padł już wybór na professora uniwersytetu Redtenbacher, gorliwego badawcę chemii. Przeznaczonemu w tymże celu do Wiednia tutejszemu dyrektorowi policyi Muth. Magistrat dla okazania wdzięczności za jego chwalebne działania, udzielił honorowe prawo obywatelstwa tutejszéj stolicy. W drugiéj oznace wdzięczności za ludzki sposób postępowania jego urzędu, wyprawili najznakomitsi tutejsi kupcy i fabrykanci na jego cześć wspaniałą ucztę na pożegnanie.

— *Xięstwo Sasko-Koburgskie.* —

Goniec angielski przywiózł wiadomość, że jeżeli szczególne przeszkody nie zajdą, królowa Wiktorya z swym małżonkiem przybędą tu w przyszłym miesiącu czerwcu. Dwór przedsięwziął wielkie przygotowania na przyjęcie tych dostojnych gości.

— *Paryż* 10 *Maja.* —

Izba deputowanych przyjęła dziś projekt względem udzielenia funduszów na zachowanie pomników historycznych większością głosów 191 przeciw 43. Poczem gdy prezes odczytał kilka projektów miejscowego interesu, nastąpiły sprawozdania z różnych petycyj.

Listy z Manilli doniosły, jak wiadomo, o smutnym końcu chorążego Menars, który w zatoce Maluso przez malajczyków zabity został. Równocześnie nadeszła ztamtąd wiadomość, że admirał Cecille czynił przygotowania, aby z korwetami *Sabine* i *Victorieuse* uderzyć na wyspę Basilan i przykładnie ukarać wyspiarzy. Teraz otrzymano listy, które donoszą o rozpoczętych przez owe okręty działaniach. Korweta *Victorieuse*, która o śmierci p. Menars nic jeszcze nie wiedziała, przybyła dnia 9 listopada do Maluso, dla połączenia się z *Sabiną.* Gdy tu tego okrętu nie zastała, dowódca jéj zaczekawszy jeszcze kilka dni, kazał uzbroić dwa statki i postanowił sam popłynąć w górę rzeki, aby się dowiedzieć od mieszkańców o powodach nieobecności okrętu *Sabina.* Znalazł brzegi okryte malajczykami, których jego zbliżenie się w wielką wprawiło niespokojność. Napróżno ofiarował im tabakę i inne przedmioty, wzbraniali się przyjąć te podarunki, i łatwo można było spostrzegać, że ich złe chęci tylko przez wyższą władzę w pewnych karbach trzymane były. P. Rigaud de Genouilly poznawszy że niczego od nich dowiedzieć się nie można, kazał nawrócić. W drodze zbliżyła się do statków malajska barka, i od niéj dowiedziano się o zamordowaniu p. Menars, i że *Sabine* znajduje się w Samboya, gdzie jéj dowódca p. Guerin naradza się z tamecznym gubernatorem hiszpańskim względem układów o uwolnienie z rąk malajczyków jeńców francuzkich, od których właśnie wiozą tam list. Na tę wiadomość *Victorieuse* popłynęła do Samboya gdzie też zastała *Sabinę.* Ułożono się o uwolnienie jeńców za 3000 piastrów, z których część w gotówce a reszta w towarach miały być wypłacone. Dnia 20 listopada pojmani francuzi zostali wydani, a nazajutrz obie korwety popłynęły do Solo, aby Radszę pociągnąć do odpowiedzialności za gwałty, jakich się jego poddani na wyspie Bazilan dopuścili względem francuzów. Dnia 23 obadwa okręty już się gotowały do bombardowania tego miasta, gdy na pokład przybył Radsza i oświadczył, że wyspa Bazilan już od dawna władzy jego nieuznaje, i że uczuje największe zadowolenie, jeżeli mieszkańcy téj wyspy za swe bezprawia ukarani zostaną. Zapisano to oświadczenie do protokułu i udano się do Basilan. D. 26 przybyły korwety do Maluso, a dnia 27 uzbrojone statki popłynęły w górę rzeki. Ale malajczykowie spodziewając się téj napaści, wzmocnili brzegi i przyjęli ośm francuzkich statków dobrze utrzymywanym ogniem, przez pół godziny ożywianym, poczem, gdy ich amunicya wyczerpaną została, rzucali kamieniami i pnszczali strzały. Ogień ze statku był skuteczny; przeszło 20 malajczyków zostało zabitych a dwa razy tyle ciężko ranionych; nawet ich Radsza śmiertelnie raniony we dwa dni umarł. Jeszcze w tym dniu byłyby statki wylądowały, ale odpływ morza zmusił ich do powrotu. W téj potyczce dowodzonéj przez p. Violet, obie korwety miały po jednym zabitym a 10 było ranionych; ale bardzo lekko. Okręty przepędziły jeszcze parę dni pod Maluso; malajczykowie nie pokazywali się wcale. Dnia 29 udano się na rozpoznanie brzegów, i w Malomoni, w południowo wschodniéj stronie od Bazilan, znaleziono wyborną zatokę, gdzie zarzucono kotwice; postanowiono czekać na przybycie admirała Cecille. Ludzie wysiedli na ląd dla otworzenia związków. Rząd hiszpański w obawie, że francuzi mogą tę wyspę zupełnie opanować, wysłał do Samboya sztabowego oficera, aby dawał baczenie na ich poruszenia. Dnia 8 stycznia fregaty *Cleopatra* i *Archimedes* z admirałem Cecille miały odpłynąć z Manilli do Malomoni. Poselstwo francuzkie do Chin, towarzyszy téj wyprawie. Bazilan ma 15,000 mieszkańców; kraj jest żyzny, ale mieszkańcy prawie wszyscy żyją z rozbojów morskich.

— *Londyn* 9 *Maja.* —

Los bilu Maynootskiego jest w izbie niższéj rozstrzygniony. Zdaje się że w izbie lordów nie dozna tak silnéj opozycyi jak w izbie niż-

széj, gdyż duch odróżnienia religijnego jest tam mniéj wydatny.

Uchwała parlamentowa nie zaspokoi wprawdzie stronnictwa agitacyi, ale rząd mądry nie powinien się dać wstrzymać przez niewdzięczność ludów, którémi rządzi. Niech sobie O' Connell unosi się przeciw ministrom i podburza namiętności repealów, środek przez pana Peel przedsięwzięty, byle był przez jego stronnictwo tak zrozumiany jak być powinien, i żeby nie był uważany jako jałmużna, wywrze zawsze wpływ najzbawienniejszy. Rząd postąpił względem Anglii w uczuciu prawa, a tém samém w uczuciu swéj siły, gdyż władza nie jest silną, tylko gdy sprawiedliwość weźmie za prawidło swego postępowania i jest wyższą nad stronnictwa.

— *Dnia* 10 *Maja.* —

Członkowie parlamentu z Edynburga otrzymali od jakich 1000 wyborców adresy, w których oświadczają się stanowczo przeciw bilowi Maynootskiemu i oznajmiają, że na późniejszych wyborach nikomu nie dadzą swego głosu, kto przeciwko temu bilowi opponować nie będzie.

Przemysł Manchestru kwitnie teraz tak jak nigdy. W okręgu 15 — 20 mil angielskick na około tego miasta, przeszło półtora miliona ludzi utrzymuje się pośrednio lub bezpośrednio jedynie z fabrykacyi bawełny. Ogromną massę bawełny, (około 7 milionów cent. rocznie) wprowadzaną do Anglii, tu przerabiają na wyroby i do wszystkich części świata rozsyłają.

Dyktator Rosas, według ostatnich wiadomości, wydał dekret, znoszący od 1 marca r. b. wszelkie związki między Montevideo a Buenos Ayres.

— *Hiszpania.* —

Były minister skarbu Gamboa, więziony od tak dawna w St. Sebastian z powodu mniemanego udziału w spisku Zurbana, został teraz wyrokiem sądu wojennego w Logrono uwolniony i natychmiast opuścił Hiszpanię, obierając sobie Bajonnę za miejsce przyszłego zamieszkania swego.

Jny kapitan Kastylii, jenerał Manso, dał przykład surowości na gminie Villalon pod Valladolidem, złożonéj z samych prawie przemytników. Wszystkie tamtejsze domy były składami tabaki i zakazanych towarów wszelkiego rodzaju z Francyi i Portugalii. Gdy niedawno gwardya municypalna chciała zrewidować tę gminę, mieszkańcy oparli się temu i zabili 4 ludzi. Wskutek tego jenerał Manso z 5 batalionami, 2 szwadronami i 1 kompanią saperów uderzył na tę wieś i zabrał na rzecz skarbu wszystkie zapasy towarów przemyconych, po zrewidowaniu wszystkich domów w téj wsi i okolicy; zabrano także przeszło 300 sztuk broni.

— *Rzym* 5 *Maja.* —

Między kardynałem Lambruschini a hiszpańskim pełnomocnikiem, kawalerem Castillo y Ayensa, zawartą została d. 26 kwietnia konwencya, podług któréj dalsze układy mają się toczyć w Madrycie. Przeznaczony do Madrytu poseł nadzwyczajny Brunelli, ma być mianowany nuncyuszem Apostolskim i biskupem *in partibus.*

Wczoraj umarł tu pruski minister-rezydent, Baron Buch.

— *Alexandrya* 24 *Kwietnia.* —

Wicekról opuścił dnia 19 Kair, aby powrócić do Alexandryi i całe lato tu przepędzić.

W przyszły tydzień jeden z synów wicekróla w towarzystwie kilku synów tutejszych magnatów uda się do Francyi, aby ze znajdującemi się tam już xiążętami odbyć swe nauki.

Ratyfikacya zawartego z Anglią traktatu z wielkiem zmartwieniem wicekróla nie nastąpiła jeszcze dotąd.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 26 *do dna* 27 *Maja.*

Gabrielli Maurycy, Cholewiński Józef, Sikorski Antoni, Raski Jan, z Polski; -- Brodzka, Lechowski Marcin, Siemoński ob., Lazorowicz Maryanna, z Galicyi; -- Arzt Petronella, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Smoliński Ignacy, Sejdel Karol, Radoński Jakób ob., Frączek Alojzy, Hermanowski Wincenty, do Polski; -- Kaboga Wanda hr., Jakobson Jakób, Jakobson Joanna, Lewison Maryanna, Siemiński Władysław ob., do Galicyi; -- Wężyk Władysław ob., Poniński Artur hr., do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 4297.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI
W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy Senat Rządzący uchwałą z dnia 2 Maja r. b. N. 1918 darowiznę w kwocie złotych polskich 3,060 od któréj procent każdorocznie po złotych polskich 153 dla Wydziału Lekarskiego w Uniwersytecie Jagiellońskim, a w szczególności dla tego z uczniów tegoż Wydziału jest przeznaczonym, który w przedmiocie Medycznym przez namieniony Wydział obrać się winnym, według ocenienia Wydziału najlepszą rozprawę napisze, przez bezimiennego uczynioną, w ślad art. 910 K. C. zatwierdził; przeto Wydział tak chwalebny i naśladowania godny czyn przez pisma publiczne ogłasza

Kraków dnia 23 Maja 1845 r.

Za Senatora Prezydującego,
Szpor.
Referendarz L. *Wolff.*

Obwieszczenie.

Nro 3883.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl uchwały Senatu Rządzącego d. d. 28 Kwietnia r. b. Nr. 2032 D. G. Ş. odbędzie się licytacya przez sekretne opieczętowane deklaracye na ręce Senatora w Wydziale Prezydującego do dnia 3 Czerwca r. b: do godziny drugiéj z południa składać się mające a to na wypuszczenie w przedsiębiorstwo budowy szkoły Początkowéj we wsi Morawicy. Za *praetium liciti* oznacza się summa złotych polskich 13,340 groszy 14, podług wykazu kosztów przez Senat Rządzacy zatwierdzonego, który to wykaz wraz z planem i warunkami licytacyi w biórach Wydziału, każdemu do przejrzenia dozwolone. Składający deklaracye winien złożyć w Kassie Głównéj *vadium* w kwocie złotych polskich 1335 i złożenie to mieć poświadczone na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi według wzoru poniżéj zamieszczonego, składać się winnéj.

Wzór do Deklaracyi.

W skutek obwieszczenia Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 14 Maja r. b. Nr. 3883, względem odbywać się mającéj licytacyi na budowę szkoły Początkowéj we wsi Morawicy, składam niniejszą deklaracyą, iż przedsiębiorstwa rzeczonego za summę (tu wyrazić literami) podejmuję się, i robotę według warunków przezemnie przejrzanych i dobrze zrozumianych w zupełności i jak najakuratniéj dokonam. Zaświadczenie Kassy Głównéj, jako *vadium* złożyłem, znajduje się na niniejszéj deklaracyi zamieszczoném, i proszę o nakaz wydania mi tegoż, w razie nieutrzymania się (tu wyrazić komu wydane ma być *vadium*) daléj położyć datę, imie i nazwisko. Ostrzega się, aby deklaracye były pisane pod ich nieważnością, wyraźnie bez przekreśleń lub zastrzeżeń, na wierzchu zaś deklaracyi podpisane być ma: »Deklaracya co do przedsiębiorstwa budowy szkoly we wsi Morawicy przez Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w dniu 14 Maja r. b. 1845 Nr. 3883 ogłoszonego, tudzież poświadczenie Kassy Głównéj na złożone *vadium.*

Kraków dnia 14 Maja 1845 r.

Za Senatora Prezydującego,
Szpor.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 463.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na zasadzie artykułu 12 ustawy Hypoteczněj z roku 1844 wzywa mogących mieć prawo do spadków 1) po Karolu Maryańczyku i Reginie z Sapetów Trembeckiéj pozostałego z domu N. 16 w Nowéj Wsi na gruncie bractwa ś. Urszuli zagonów $16\frac{1}{2}$ obejmującym położonego, 2) po Andrzeju i Katarzynie Ciesielskich małżonkach z zagonów $3\frac{1}{2}$ w Nowéj Wsi pod L. Katastru 186 i 3) po Karolu Maryanczyku z zagonów $4\frac{1}{2}$ w Nowéj Wsi pod L. Katastru 206 położonych, składających się, aby się z stósownemi dowodami w terminie 3 miesięcy do Trybunału zgłosili, w razie bowiem przeciwnym spadki powyż wyszczególnione na rzecz Tekli Marcyanny Trembeckiéj małoletniéj córki niegdy Reginy z Sapetów i Wojciecha Trembeckiego przyznane i tytuły własności na imie jéj przepisane zostaną.

Kraków d. 9 Maja 1845 r.

Sędzia Prezydujący,
J. *Pareński.*
(2r.) Sekr. *Lasocki.*

Nro 1239.

SĘDZIA TRYBUNAŁU

Wolnego Miasta Krakowa

Kommissarz upadłego handlu pod firmą Lazara Muntzer, w Kazimierzu przy Krakowie exystującego.

Stósownie do art. 66 K. II K. III. wzywa wszystkich wierzycieli tegoż handlu, aby wciągu dni 40 od dnia niniejszego ogłoszenia bądź osobiście, bądź przez swych pełnomocników stawili się przed Syndykami PP. Józefem Bartel i Majerem Feintuch i onymże prawa, jakie do swych wierzytelności posiadają, celem sprawdzenia takowych złożyli.

Kraków d. 16 Maja 1845 r.

(2r.) J. *Kopyciński.*

Doniesienia prywatne.

Od dnia 28 Maja otwarte będą Kąpiele wody mineralnéj naturalnéj przy Podgórzu N. 122 która osobliwie w słabościach reumatycznych jest bardzo skuteczną. Kąpiel pojedyncza złp. 1, Abonament z przedpłatą na 30 kąpieli złp. 24. Mieszkania przez czas trwania kąpieli za pomierną cenę mieć można. Oraz oznajmia się, iż chrześcianie prawdziwie ubodzy ze zaświadczeniem doktora w podobnych słabościach podług ordynacyj kąpiele bezpłatnie otrzymają.

Podgórze d. 27 Maja 1845 r. (1r.)

Zygmunt Zeisel

DENTYSTA Z WIEDNIA

mieszka przy ulicy Szerokiéj w domu narożnym Pana Zamojskiego pod Nrem 43 na pierwszem piętrze. (9r.)